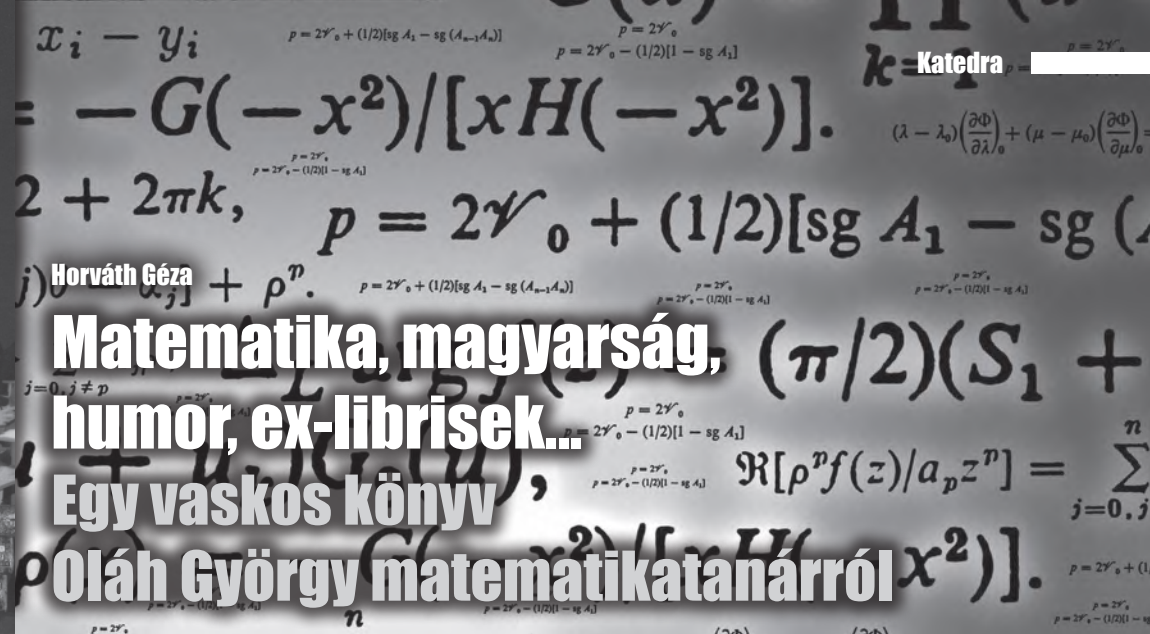

OLÁH GYÖRGY
BREVIÁRIUMMegjelent Oláh György
75. születésnapjára

Horváth Géza

Matematika, magyarság, humor, ex-librisek...

Egy vaskos könyv Oláh György matematikatanáráról

Néhány hónapja jelent meg *Tarics Péter* szerkesztésében, a komáromi Széchenyi István Polgári Társulás gondozásában az **Oláh György breviárium**. Az alcím sokat elárul: „*A matematika és a magyarság bűvöletében*”.

Nem szokás, talán nem is illik egy recenzióban személyes hangot megütni. Hogy mégis ezt teszem, annak nyomós oka van. A könyv egykori tanárunkról, Oláh Györgyről szól, akivel először főiskolai hallgatóként találkoztam Nyitrán. Hivatalosan elemi matematikát és számelméletet oktattott, de ennél sokkal többet tett. Zsigereiben volt a tehetséggondozás. Ő hívta fel a figyelmünket A Matematika Tanítása című magyarországi szaklapra, amelynek volt (és máig van) egy tanárfeladat-rovata. Négyen-öten (ahogy ő is) rendszeresen beküldtük megoldásainkat, és büszkék voltunk, amikor olvashattuk nevünket a helyes megoldók közt, arra meg kiváltképp, amikor közölték is a megoldásunkat. Ezt a szokásunkat akkor is megtartottuk, amikor már tanítottunk. Mivel a feladatmegoldók közt a magyarországiakon és rajtunk kívül szép számban voltak erdélyiek és délvidékiek is, a lap egyféle fórumot teremtett a Kárpát-medence magyar matematikatanárai közt. Akkor, amikor évente egyszer-kétszer utazhattunk csak Magyarországra. Egy-más „virtuális” ismerősei voltunk. A megoldók nevét településük nevével együtt közölték, így rögzült az emlékezetünkben. Ha azt olvastam: *Mészáros József*, máris rávágtam, hogy Galánta; vagy ha ezt láttam: *Csete Lajos*, akkor hozzátettem Markotabödöge nevét. Még a rendszerváltás előtt történt, amikor véletlenül összefutottam Oláh Györggyel, és erről

a virtuális (egymást csak feladatmegoldásaink alapján ismerő) tanárközösségről beszélgettünk. Azon törte a fejét, hogy miképp lehetne bennünket összehozni. Végül is sikerrel járt. Úgy emlékszem, egy általa szervezett komáromi feladatmegoldó szemináriumon találkoztam először a győri *Csorba Ferenc*cel, a nagykanizsai *Pintér Ferenc*cel és sok más olyan kollégámmal, akinek a nevét korábban csak A Matematikai Tanításai lapjain olvashattam.

Aztán jöttek a Nagy Károly Napok. Előadóként, foglalkozásvezetőként vagy egyszerű hallgatóként csodáltam Oláh György szervezőkészségét. A sok-sok foglalkozás közt vagy után mindig jutott időnk beszélgetni. Például a tankönyvfordításról. Az ő biztatása is kellett hozzá, hogy az általam fordított tankönyvekből „kiirtsuk” a magyar nyelvtől idegen formákat, kifejezéseket, rövidítéseket. (Egyik érve az volt, hogy a magasságot nem jelölhetjük szlovák mintára v -vel, hiszen a c oldalhoz tartozó magasságot akkor v_c -nek kellene mondani.) Egyetértettünk abban, hogy egy Szlovákiaiban írt, magyar nyelvű matematikakönyvet egy magyarországinak vagy egy erdélyinek is ugyanúgy kell értenie, mint a szlovákiai magyarnak. Nem beszélhetünk *tizedes számról*, ha egyszer ezt a fogalmat magyarul *tizedestörtnek* hívjuk. De nem csupán matematikáról volt ilyenkor szó. Könyvekről, költészetéről, zenéről, ex-libris-gyűjteményéről, értékes kollégákról, tehetséges tanítványokról.

A Lajos Erzsébet által szervezett és Pósa Lajos nevével fémjelzett matematikatáborok 1992-ben indultak Zamárdiban, aztán kb. másfél évtizeden keresztül, több-kevesebb rendszerességgel folytatódtek Vácott,

majd később Kőszegen. Amennyiben ideje engedte, Oláh György ezeken is részt vett – hallgatóként, megfigyelőként. Hogy a matematika tanításának újabb és újabb szépségeit lesse el kollégáitól. Mert ő, aki mindig is szenvedéllyel tanított, ugyanilyen odaadással tudott még nyugdíjas korában is tanulni.

Tarics Péter hatalmas feladatra vállalkozott, amikor könyvet szerkesztett Oláh Györgyről, erről a nem mindennapi színes egyéniségről. A könyv Oláh György 75., meg nem élt születésnapjára íródott. Oláh György egy fonyódi matematikatáborban hunyt el 2012. június 30-án. A könyvből megismerhetjük a szentpéteri születésű komáromi tanár életpályáját, válogatott írásait (Szentpéterről, Kossányi Jánosról, Nagy Károlyról, Bolyai Jánosról, Bolyai Farkasról, C. F. Gaussról, Gidró Bonifáccról, a Középkorai Matematikai Lapokról, módszertani kérdésekről, a magyarságról), válogatott ünnepi beszédeit és nem mindennapi ex-libris-gyűjteményét. Akik ismerjük, emlékszünk humorára; a kötetből sem maradhattak ki a „góbéságok, versek és tanulságos gondolatok, idézetek” Oláh György gyűjtéséből. A könyv alapos és pontos felsorolást közöl számos elismeréséről, kitüntetéséről. Ezek közül a Magyar Örökség-díjat halála után egy évvel, 2013-ban vette át felesége.

A szerkesztő így fejezi be a külső borítóra nyomtatott ajánlását: „*Oláh György ebben az évben lenne 75 éves. Olvassuk, tanuljuk és tanítsuk rendkívül termékeny életművét!*” A könyvet mindenkinek ajánlom, aki ismerte őt; és azoknak is, akik „csak” érdeklődnek egy odaadó, sokoldalúan művelt matematikatanár életműve iránt.